

Huvudman

Trollhättans kommun
ingela.naslund@trollhattan.se

Beslut

Datum 2025-05-28

Dnr SI 2025:2797

Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Sylteskolan F-6 i Trollhättans kommun.

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Trollhättans kommun avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet och extra studietid. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och särskilt stöd, det åtgärdande arbetet för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling och skolans arbete för att skapa studiero.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Sylteskolan F-6 i Trollhättans kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Sylteskolan F-6 följer gällande bestämmelser om studiehandledning på modersmålet, extra studietid, extra anpassningar och särskilt stöd, det åtgärdande arbetet för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling samt skolans arbete för att skapa studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 7 maj 2025 och 8 maj 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd och plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning och därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att flera elever på skolan har studiehandledning på sitt modersmål, men att det finns några elevers behov av studiehandledning på modersmålet som skolan inte kan tillgodose. Rektor har vid intervjun berättat att det är två elever som saknar möjlighet till studiehandledning på modersmål i malayalam och telugu, eftersom det saknas lärare i de språken. Dock har rektor tagit frågan vidare till huvudmannen som i sin tur samverkar med närliggande kommuner för att tillgodose elevernas behov. Det finns även ute annonser för tjänsterna som studiehandledare på modersmål i malayalam och telugu berättar rektor.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form och informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte lyckats anställa en sådan (5 kap 4 § skolförordningen [2011:185]).

Skolinspektionens bedömning

Av genomförda intervjuer och de dokument som Skolinspektionen har tagit del av framgår att rektor på Sylteskolan F-6 arbetar med att ständigt försöka tillgodose elevernas behov av studiehandledning på modersmålet.

Det är dock två elever som är i behov av studiehandledning på modersmål i malayalam och telugu men som inte kan få det på grund av att det saknas lärare, vilket är en brist i förhållande till skollagens krav.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, personal och rektor framgår att eleverna i årskurs 4–6 har extra studietid två gånger i veckan i anslutning till att skoldagen slutar, och att det är behöriga lärare som håller i den extra studietiden. De har även berättat att den extra studietiden är två timmar totalt per vecka och att den genomförs på skolan. För några elever krockar den extra studietiden med deras modersmålsundervisning, berättar elever och lärare, och rektor har uppgett att det inte ska vara organiserat så.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–6 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 § (10 kap. 5a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att eleverna i årskurs 4–6 erbjuds att delta i extra studietid, efter att skoldagen har upphört och att det är behöriga lärare som leder undervisningen. Vidare är den extra studietiden minst två timmar och genomförs två dagar i veckan på skolan. Det framgår vidare att för vissa elever så krockar den extra studietiden med modersmålsundervisningen, vilket innebär att alla elever inte har möjlighet att delta på alla passen med extra studietid som erbjuds på skolan. Detta är en brist i förhållande till skollagens krav gällande extra studietid.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Trollhättans kommuns verksamhet vid Sylteskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet och extra studietid.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att rektor har diskuterat behovet av studiehundledning på modersmål i malayalam och telugu med huvudmannen, som i sin tur samverkar med närliggande kommuner för att tillgodose elevernas behov av studiehundledning på modersmålet. Det finns även jobbannonser ute för studiehundledare i malayalam och telugu. Vad gäller extra studietid görs bedömningen mot bakgrund av att rektor har uppgett att den extra studietiden ska organiseras om så att alla elever i årskurs 4–6 ska kunna ta del av den.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av genomförda intervjuer och de dokument Skolinspektionen har tagit del av framgår bland annat att Sylteskolan F-6 har rutiner för att se till att elever som behöver det får extra anpassningar. Även elever, lärare och personal från elevhälsan uppger i intervjuer att eleverna får det stöd de behöver. Det finns även tydliga rutiner för att identifiera och utreda eventuella behov av särskilt stöd där elevhälsan är delaktiga i arbetet. Lärare berättar att de fyller i en blankett som sedan skickas till elevhälsan, eller uppmärksammar på annat sätt att en elev är i behov av särskilt stöd. Därefter beslutar rektor om en utredning om särskilt stöd ska påbörjas. Det är specialläraren och/eller specialpedagogen, ibland tillsammans med kurator och hälsopedagogen, som ansvarar för utredningen berättar personal från elevhälsan.

Av inkommen dokumentation framgår vidare att eleven och elevens vårdnadshavares syn på skolsituationen hämtas in i samband med utredningen. Lärare, personal från elevhälsan och rektor uppger att rektor upprättar åtgärdsprogram efter genomförd utredning om särskilt stöd, och att eleverna får det stöd som finns angivet i upprättade åtgärdsprogram. Vidare sker uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram under fyra olika tillfällen per läsår.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska

uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet (3 kap. 5 § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår att eleverna på skolan får extra anpassningar om de är i behov av det, att det genomförs utredningar av elevernas behov av särskilt stöd när det behövs och att skolan upprättar, och rektor fattar beslut om, åtgärdsprogram när en utredning är färdigställd. Även elevens och elevens vårdnadshavares syn på skolsituationen hämtas in i samband med utredningen av särskilt stöd. Det framgår vidare att eleverna får det stöd som anges i upprättade åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas. Det framkommer således inte annat än att verksamheten uppfyller

författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att det förekommer kränkande behandling på skolan, vilket även lärare bekräftar vid intervjun. Elever och lärare berättar att personal agerar om några elever bråkar och eleverna berättar att det är tryggt på skolan. Lärare berättar att de rapporterar, och agerar, om de ser någon kränkande behandling och att alla följer den rutin som finns. Det sker även utredningar kring det som har hänt. Av inkommen dokumentation framgår att när skolans personal har anmält eventuell kränkande behandling, via skolans datorsystem, så fattar rektor beslut om att starta en utredning för att samla in tillräckligt med information om situationen. Sedan görs en bedömning om eleven har blivit utsatt och vilka åtgärder som i så fall måste genomföras för att få stopp på kränkningarna. Det framgår vidare att rektor fördelar utredningsuppdraget till anmälaren samt skolkurator eller skolans socialpedagog. En anmälan går också till huvudman. Av inkommen dokumentation framgår vidare att skolan gör en anmälan till socialtjänsten om det behövs gällande någon elev.

Rättslig reglering

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar (5 kap. 6 § först stycket skollagen).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § första stycket skollagen).

Myndigheter vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa (14 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453]).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer att personal agerar, och anmäler, om en elev utsätts för kränkande behandling. Skolan utreder även omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och vidtar de åtgärder som krävs samt anmäler till huvudmannen. Vidare gör personalen en anmälan till socialtjänsten när det behövs. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete för att skapa studiero**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Lärare berättar vid intervjun att det finns elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen på lektionen och att det kan vara svårt för vissa elever att inte störa. Lärare berättar att dessa elever har utretts och att eleverna får insatser kopplat till att de stör studieron. Lärarna uppger också att personal från elevhälsan kan vara behjälplig i det arbetet. Rektor berättar att det har hänt att de har stängt av elever, och att de då har gjort en utredning av vad som orsakade elevens beteende och haft kontakt med vårdnadshavare till eleven. De har även gjort anpassningar, gällande en elev som har stängts av, och det har sedan fungerat väldigt väl när eleven åter var i skolan.

Rättslig reglering

Om en elev i förskoleklassen, grundskolan vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen i ärendet framgår att det genomförs utredningar av elever som upprepat stort, uppträtt olämpligt eller har gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. I dessa utredningar har samråd skett med elevernas vårdnadshavare. Vidare vidtas det åtgärder för att eleverna ska kunna ändra sitt beteende. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte

annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av beslutsfattaren Daniel Talje.

Utredaren Alice Odéen har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Alia-Maria Delgado medverkat.